

Minifakta om djurens bajs

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

Finns det djur som äter sitt bajs och vilket djur bajsar 30 kg om dagen? Detta och mycket mer får du lära dig när du läser *Minifakta om djurens bajs*.

LGR 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att förstå och tolka texter samt för att anpassa läsningen efter textens form och innehåll. (SV åk 1–3)
- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord och bild samspelar, såväl med som utan digitala verktyg. (SV åk 1–3)
- Språkets struktur med stor och liten bokstav, punkt, frågetecken och utropstecken, samt stavningsregler för vanligt förekommande ord i elevnära texter. (SV åk 1–3)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läs och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

LGRS 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att avkoda och förstå ord och elevnära texter. (SV åk 1–3)
- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel ramsor och sånger. (SV åk 1–3)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Tala och samtala i olika sammanhang.
- Läs, förstå och reflektera över olika texter.
- Skriva texter för olika syften och mottagare.

STAFETTEN

Stafetten är en kooperativ övning, där eleverna får träna att återge vad de har lärt sig. Sätt upp stora ark på några ställen i klassrummet. Dela upp eleverna i smågrupper och placera ut dem vid arken. Elevernas uppgift blir att skriva vad de har lärt sig efter att ha läst boken. Den som står först i ledet börjar med att skriva en sak hen har lärt sig. Sedan lämnar hen över pennan till eleven bakom osv. Om en elev får pennan och inte kommer på något att skriva just då, lämnar hen pennan vidare till nästa person. Känn själv efter hur lång tid som är lagom för övningen, men räkna med cirka 10–15 minuter. När övningen är färdig får varje grupp presentera vad de har skrivit.

MINA ORD/DINA ORD

Eleverna ska nu fundera kring spillning från olika djur. I boken får vi lära oss om några djurs spillning. Finns det andra djur, där eleverna känner igen spillningen?

Övningen *Mina ord/dina ord* innebär att var och en i klassen skriver upp ord de kommer att tänka på kring djurspillning. De skriver på ett papper i kolumnen *Mina ord*. Eleverna går sedan runt och frågar kamraterna vilka ord de har. När de hör ett ord som de inte har på sin lista, ber de att få det ordet och skriver upp det i kolumnen *Dina ord*. (Det är bra om eleverna har hårda skrivunderlägg eftersom de står upp när de skriver.)

Därefter blir det ombytta roller. Den som just har fått ett ord läser upp sina ord tills den andra hör ett ord som den inte har. Eleverna frågar om de får låna kamraternas ord och skriver dem i kolumnen *Dina ord*.

Avsluta med att gå igenom i klassen vilka ord eleverna har på sina papper.

Mina ord	Dina ord

SPRINGDIKTAMEN

Här är ett utdrag ur boken *Minifakta om djurens bajs*. Skriv ut texten och sätt upp den på en dörr eller vägg utanför klassrummet. Dela sedan in eleverna i par eller smågrupper, beroende på hur många ni är. Elevernas uppgift är att på begränsad tid försöka skriva ner texten precis som den är. Endast en gruppmedlem i taget får springa ut. Eleverna ska läsa och memorera någon rad och sedan springa in och återge den för eleven/eleverna i sin grupp. När tiden är ute går ni igenom allas texter och ser vilken grupp som har flest korrekta meningar. Det är meningsbyggnaden som är viktig här, inte stavningen. Övningen tränar läsning, minnet, samarbete och fokusering.

Bollar, högar eller korvar?

Bajs ser olika ut beroende på vad djuret brukar äta. Djur som äter växter, bajsar bollar eller högar. Djur som äter andra djur, bajsar korvar.

VÄLDENS STARKASTE DJUR?

Vilket djur är världens starkaste djur i förhållande till sin egen vikt?

Svaret är dyngbaggen. Hanarna kan lyfta 1 141 gånger sin egen vikt, vilket är alldeles oerhört. Det är som om en människa skulle kunna lyfta 80 ton.

Låt eleverna gissa vilket djur det kan vara. Låt sedan eleverna få en viss tid på sig att hitta så mycket information de kan om dyngbaggen. Låt dem sedan i grupper redovisa sina svar.

FACIT

Läsförståelse

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. Vad är skillnaden mellan människor och djur när det gäller bajs?
Skillnaden är att människor bajsar på toa och djuren bajsar i naturen.
2. Hur kan man veta vilket djur det är som har bajsat på en plats?
Man kan ofta veta vilket djur det är som bajsat genom bajssets form, lukt, färg och storlek.
3. Vad är gödsel?
Gödsel är bajs från djur.
4. Vad kan du göra med bajs från haren?
Bajset från haren kan man plantera i en kruka. Har man tur kan det växa upp en växt från ett frö som haren har ätit.
5. Hur många insekter och larver kan man hitta i en komocka?
I en komocka kan man hitta 500–1 000 insekter och larver.
6. Från vilket djur kommer detta bajs?

Det kommer från igelkotten.

7. Hur vet andra djur att det finns en räv i närheten?
Andra djur vet att det finns en räv i närheten för rävens bajs luktar starkt.
8. Vems bajs kan ibland köpas av människor?
Älgbajs kan ibland köpas av turister.

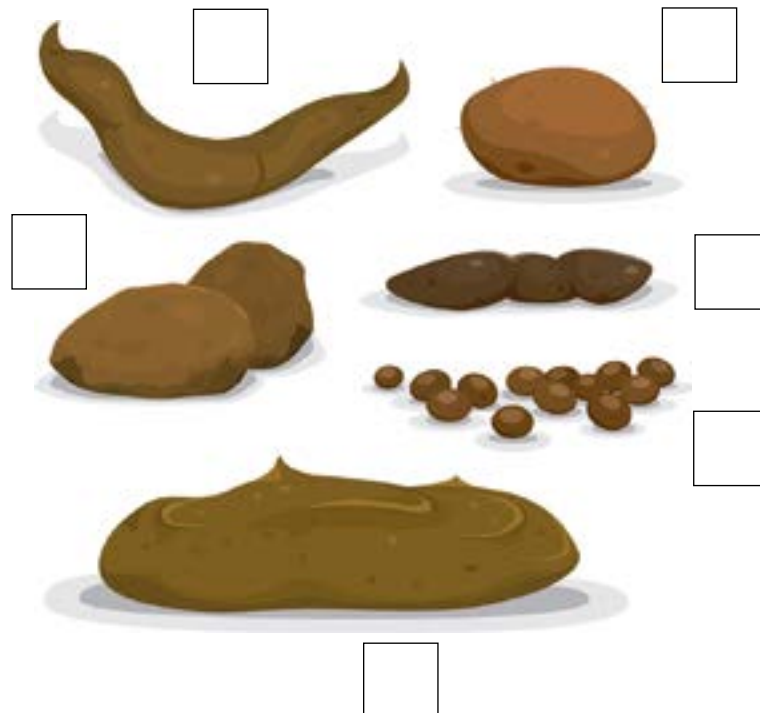

Frågor mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

9. I boken står det om olika djurs bajs. Hur många olika djurs bajs får du veta mer om? Vilka djur?
I boken får vi veta mer om kons, harens, rävens, igelkottens och älgens bajs. Alltså får vi veta mer om fem olika djurs bajs.
10. Vilka av djuren det står om i boken är växtätare?
Djuren som är växtätare är haren och älgen.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

11. Hur tror du att det märks på bajset om ett djur är sjukt?
Eget svar.
12. Vilket djurs bajs som det står om i boken tycker du är coolest?
Eget svar.

Sant eller falsk om djurens bajs

	Sant	Falskt
1. Djurens bajs kallas för komocka.	☐	☒
2. Igelkotten äter bara växter.	☐	☒
3. En ko kan bajsas 30 kg på en dag.	☒	☐
4. Haren äter sitt eget bajs.	☒	☐
5. Räven bajsar gärna i gräset.	☐	☒
6. Igelkottens bajs kan blänka.	☒	☐
7. Ett djur som äter växter bajsar avlånga korvar.	☐	☒
8. Spillning är ett annat ord för gödsel.	☐	☒
9. Om man gödslar sin åker växter det bättre.	☒	☐
10. Vissa djur äter sitt eget bajs.	☒	☐

Lucktext

1. Bajs är det som blir över när kroppen har tagit hand om det **nyttiga** i maten.
2. **Spillning** är bajs från djur.
3. Haren bajsar små **kulor**.
4. **Kons** bajs kallas komocka.
5. Rävens bajs har en stark **lukt**.
6. Igelkottens bajs kan **blänka**.
7. Bajs ser olika ut beroende på vad djuret brukar **äta**.
8. På sommaren ser älgens bajs ut som en **grön hög**.
9. I en komocka kan det finnas många **djur**.
10. För djur är bajs som **nyheter**.